

ԵՄ-ը Թուրքիայից դաժանացում է բացել հայաստանի հետ սահմանը

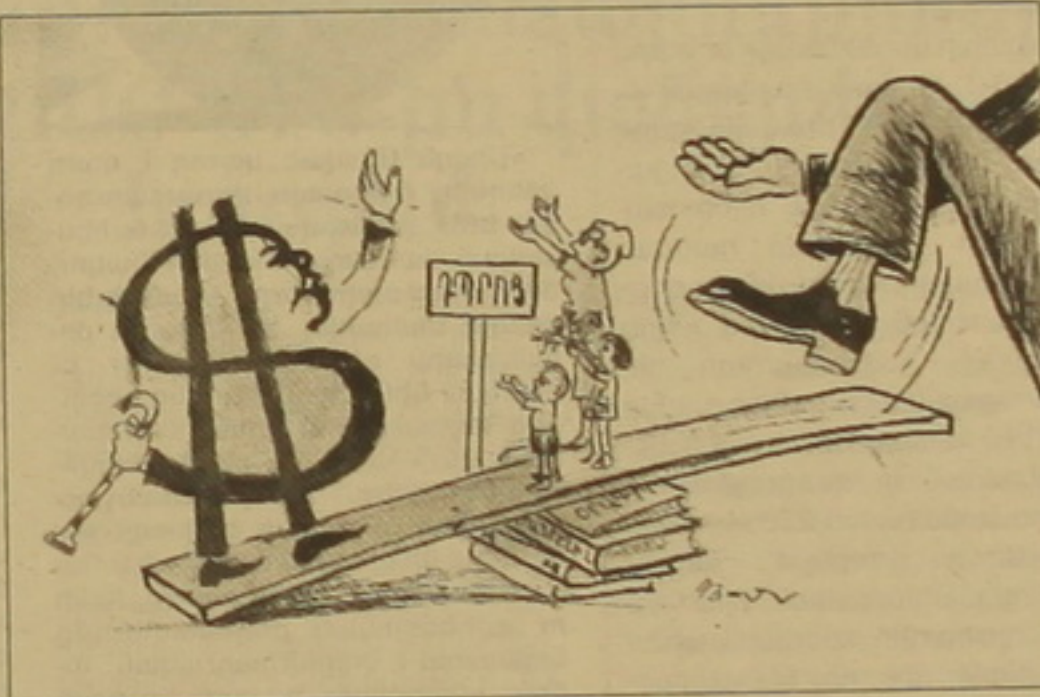
Եվրոմիությունը Թուրքիայից դաժանացում է Հայաստանի հետ սահմանի բացումը, ինչպես նաև ազգային փոխանակությունների թայմաների բարելավումը: Վկայակոչելով թուրքական լրատվամիջոցներ, «Թեմը» գործակալությունը հաղորդում է, որ նման հայտարարությամբ հանդես է եկել Եվրոմիության «Կանաչներ» խմբակցության անդամ, ազգությամբ թուրք Ջեմ Օզդեմիրը՝ մեկնաբանելով Եվրոմիության անդամ երկրներում ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության բանակցությունները սկսելու հարցում: Օզդեմիրը նշել է, որ հարցը մնալով էլ տեղեկությունների 28-ին եւ արձանագրության սեփական ներդրում է հղված, ըստ որի «Անկարային անհրաժեշտ է Հայաստանի հետ սահմանը բացելու որոշում կայացնել»:

20 մլն դոլարով 18 դորոց են վերանորոգում

«Լինսի» հիմնադրամից են 40 մլն դոլար սրամատրիում է ճանապարհաշինությանը

ՆԱԽԱՆԱԳՐԱԿԱՆ ԲՎԱԳՈՐԸ: «Լինսի» հիմնադրամը Հայաստանում սկսում է նոր ծրագիր՝ 60 մլն դոլար ընդհանուր արժողությամբ: Դեռ այս արված հույսի սկզբներին հիմնադրամը ստանձնել էր հաղորդագրություն, ըստ որի գումարներն ուղղվելու էին դորոցների վերակառուցմանը, Երևանի փողոցների բարելավմանը, Հայաստանի ճանապարհների նորոգմանը: Երևի Հայաստանի նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Արսեն Թումանյանը մանրամասներ ներկայացրեց լրագրողներին:

Նախ ամենագրամատրիում է անհավանական բվագորը: Պարզվում է, որ «Լինսի» հիմնադրամից սրամատրիում է 20 մլն դոլարն ուղղվելու է 18 դորոցների վերանորոգմանը: Լրագրողների մի մասը միջնա և վերջ էլ չհասկացավ, թե ինչպես են դորոցները վերանորոգվելու, որ դրանցից յուրաքանչյուրի վրա ծախսվի 1 մլն 250 հազար դոլար: Պրն Թումանյանը, սովորության համաձայն, աս

հանգիստ էր խոսում, բացահայտում, որ այդ դորոցները՝ 13-ը Երևանում և 5-ը մարզերում, համադաստիաններ են ժամանակակից բոլոր դաժանացումներին: Բացի այդ, Թումանյանը հիշեցրեց, որ նախորդ արիներին «Լինսի» հիմնադրամը սրամատրիում է 150 մլն դոլար, մեր հայրենակից, բարերար Զորի Զորոբյանը եկել, տեսել է կատարված աշխատանքները և հավանել: Իսկ աղագույցներից մեկը ծրագրի շարունակականությունն է՝ առաջիկա երկու տարում 60 մլն դոլար:

Տես էջ 2

Միսսի խումբը դասրաս է սալ իր լիազորությունների մի մասը ԵՄ ԽՎ-ին

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

ԵՄՀԱ Միսսի խումբը եւ ԵՄ ԽՎ ԼԴ հարցով հասուկ կոմիտեի կառուցում են համագործակցել, հայտարարել է ռուսաստանի միջնորդ Յուրի Մեդվեդևը: Ըստ «Մեդիամաքսի», Մեդվեդևը նման կարծիք է հայտնել մեկնաբանելով սեղանների 12-ին Փարիզում եւս ԽՎ հասուկ կոմիտեի երջանակներում կայացած ԼԴ վերաբերյալ խոսակցությունը:

Միսսի խումբը զբաղվում է միջնորդությամբ, ներկայացնում առաջարկություններ, իսկ ԵՄ ԽՎ-ն կարող է ներդրում ունենալ երկու երկրներում հասարակական կարծիքի ձևավորման գործում՝ կարգավորմանը հասնելու անհրաժեշտ փոխզիջումը գտնելու համար: ԵՄ ԽՎ-ն կարող է նաև ակտիվ լինել ԵՄ-ին անդամակցելու Հայաստանի եւ Ադրբեջանի սահմանադրականության մասին: Միսսի խումբը կարող է նաև ակտիվ լինել ԵՄ ԽՎ-ին ակտիվ կարգավորությունների կատարման հարցերում, որոնցից կարևորագույնը ԼԴ հակամարտությունը բացառապես խաղաղ միջոցներով լուծելու դրաժանագրությունն է, ասել է ռուս դիվանագետը:

Մեդվեդևը կարծիքով, ԵՄ-ն եւ նրա խորհրդարանական վեհաժողովը կարող են իրենց վրա վերցնել հակամարտության գոտու զինադադարի ռիսկի խախտման յուրաքանչյուր դեպքի վերահսկողությունը եւ ազդել կողմերի վրա, որ նրանք հեռանան սահմանադրականություններից: «Երկու կողմերից երբեք չեն հակամարտությունները կարող են լուծվել»:

կամարտությունը ռազմական ճանադարով լուծելու ռազմաճակատի հայտարարությունները եւ կոչերը, իհարկե, չեն նդասում կարգավորման գործին: Մեդվեդևը դասրաս են կիսել լիազորությունների մի մասը ԵՄ ԽՎ-ի հետ, որոնցից նման հայտարարություններ չլինեն», ասել է նա:

Միջնորդներին, ըստ Մեդվեդևի, «մտածողում է նաև երկու երկրների ռազմական բյուրոների վերջերս արձանագրած աճը, որը որեւէ փուլում կարող է ազդել հակամարտությունը բացառապես խաղաղ միջոցներով լուծելու դրաժանագրության կատարման վրա»: «Բնականաբար, ազգային բյուրոյի չափերը որոշելը ամեն մի կառավարության առանձնաշնորհ է, սակայն եթե թողնեն այդ հարցն առանց ԵՄ վերահսկողության, ծախսերը կարող են հասնել այնպիսի կրիտիկական չափի, երբ խոսքը կզեն կողմերի՝ հակամարտությունը ռազմական լուծմանը նախադասարարելու ակնհայտ մտադրության մասին», ասել է Մեդվեդևը:

Պիեթեմեն, որ վերջին տարիներին Ադրբեջանը հետեղականներն ավելացնում է ռազմական ծախսերը: Պատճառակա Բախուն Իլիան Ալիեֆի ԵՄ-ին հայտարարում է, որ մեկ երկու տարի հետո Ադրբեջանի ռազմական բյուրոյն կհավասարվի Հայաստանի ընդհանուր բյուրոյին:

Երեւան կժամանի Ֆինլանդիայի նախագահ Տարյա Հալոնենը

Նախագահ Ռոբերտ Զոչայրյանի հրավերով սեղանների 26-28-ը դասնական այցով Հայաստանում կլինի Ֆինլանդիայի Հանրապետության նախագահ Ֆինն Տարյա Հալոնենը ամուսնու՝ Պեննի Յարայարվիի հետ: Այցը կրելու է արձանագրության ընդունումը (Հայաստան, Վրաստան, Ադրբեջան), սեղանակցում է ՀՀ նախագահի մամուլ գրասենյակը:

Այցի հիմնական նդասակն է խթանել միջոցական կադրերի զարգացումը, խորացնել համագործակցությունը երկու երկրների միջեւ,

ուրվագծել սնեսական փոխգործակցության հեռանկարները:

Սեղանների 27-ին ՀՀ նախագահի նսավարում բարձրաստիճան հյուրի դիմավորման դասնական արարողությունից հետո տեղի կունենա Ռոբերտ Զոչայրյանի եւ Տարյա Հալոնենի առանձնազրույցը, որից հետո բանակցություններ կարունակվեն ընդլայնված կազմով: Այնուհետեւ նախագահները հանդես կկան համատեղ մամուլի ասուլիսով:

Ովե՞ր են ձեւավորելու մեր ավագանիները

Երանց մեծ մասն սպասուովյաժ մարդիկ են, առնվազն՝ խանութայաններ

ՄԱՐԵՆԱ ԽԱՇԱՏԵԱՆ: Կենտրոն եւ Արարիկ համայնություն կիրակի կկայանան ավագանու եւ համայնադատի ընտրություններ, իսկ Ավան, Դավիթբաշեն, Սալարիա-Սեբաստիա, Շենգավիթ եւ Աջափնյակ բաղամասերում բնակիչները կընտրեն միայն ավագանի:

Տեղական իննականավորման մարմինների հովհարածե ընտրությունները հնարավորություն են սալիս նկատելու բաներ, որոնք համասարած ընտրությունների դեպքում երեւի երբեք աննկատ են մնում: Ընտրության կազմակերպիչներն այդպիսով իրենց աղափովագրել են արասահմանյան եւ տեղական դիտողներից՝ ով գուրու կրնի մեկ-երկու համալուի ընտրու

թյունների դիտարկմամբ զբաղվելու համար ժամանել Հայաստան (բացառությունները՝ հեշ): Սեն ու մեն են, ոնց ուզեն՝ այնպես էլ ընտրություն կանցկացնեն: Բայց մի կարեւոր հանգամանք հազվի չի առնվել՝ ինչպես որ առաջին խումբ ընտրություններից հետո կեղծողներն են հմանում, այնպես էլ նոր ընտրության գնացողները հմանում են կեղծումների դեմ դասեղանվելու: Այնպես որ՝ այս կիրակի, տեղական իննականավորման մարմինների երկրորդ խումբ ընտրություններին կողմերն արդեն ավելի փորձառություն ձեռք բերած են մասնակցելու բարդացնելով կեղծել դասրասուկողների գործը:

Տես էջ 3

Թուրք-ամերիկյան հարաբերությունները վսանգի սակ են

Թուրքիայի հարաբերությունները Մ. Նահանգների հետ բերես անկանխատեսելի աստիճանի վասանան, եթե Մ. Նահանգների Ներկայացուցիչների դալաճը հավանության արժանացնի Հայոց ցեղասպանության երկու բանաձեւերը, որոնք անցյալ շաբաթ ընդունվել էին միջազգային հարաբերությունների հանձնաժողովում: «Թրիբունլի Նյույորկ» անգլիասառ օրաթերթում նման տեղեկություն է հաղորդել մի թուրք դիվանագետ, որի անունը թերթը չի նշում: Անկարայում լույս տեսող թերթը նաև հիշեցնում է, որ չնայած նախագահ Բուրի վարչակազմը զգուցարել էր կոնգրեսականներին, որ երկու բանաձեւերի ընդունումը կվնասի թուրք-ամերիկյան հարաբերություններին, «հանձնաժողովը անցյալ դարակազմի հայերի սղանությունները որակել էր ցեղասպանություն»:

Վերսիսն հեսաձգվեց «Օսմանյան հայերը կայսրության անկման երջանում» թեմայով գիտաժողովը

Մինչդեռ վարչապետ Էրդողանը խնդրել էր, որ գիտաժողովը տեղի ունենա

ՆԱԽԱՆԱԳՐԱԿԱՆ ԳՐԱԳՈՐԸ: Այս գիտաժողովը նախատեսվում էր հրավիրել դեռեւս մայիսի 25-27-ը դիտական կարգավիճակ ունեցող «Բոսֆորի» համալսարանում: Սակայն գիտաժողովի գումարումից մեկ օր առաջ՝ մայիսի 24-ին Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովում ընդդիմադիր եւ իշխող կուսակցությունների երկու դասաձավոր «դավաճանություն» մեջ էին մեղարդել կազմակերպիչներին, որոնց միացել էր նաև արդարադասության նախարարը: Սեղանայաններն այլ ել չէին թողել «Բոսֆորի» համալսարանի ղեկավարին, անհրաժեշտ էր հեսաձգել գումարումը:

Գիտաժողովի հեսաձգումը լայն արձագանք էր գտել ինչպես Թուրքիայում, այնպես էլ երկրի սահմաններից դուրս: Եթե թուրքական արձագանքները միանգամակ չէին, ա-

ղա արեւմտյան արձագանքներում հենց դասադասվում էր Թուրքիան, որան էլ երկրի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանն ու Մեջլիսի նախագահ Բյուլենթ Արնչն արահայսվեին գիտաժողովի հրավիրման օգտին:

Ըստ երեսուրթի արեւմտյան արձագանքների տղավորության սակ վարչապետ Էրդողանն անձամբ դիմել էր «Բոսֆորի» համալսարանի ղեկավարին՝ համալսարանի նկատմամբ, որ հեսաձգված գիտաժողովը հրավիրվի միջեւ Եվրոմիության հետ անդամակցության բանակցությունների մեկնարկումը, այսինքն հոկտեմբերի 3-ը:

Ռեկտորան, ընդառաջելով վարչապետին, դեռեւս օգոստոսի 21-ին հայտարարել էր հեսաձգված «Օսմանյան հայերը կայսրության անկման երջանում» գիտական դասա-

խանակություն եւ ժողովրդավարության խնդիրներ» թեմայով գիտաժողովը սեղանների 23-25-ը հրավիրելու մասին: Ավելին, որոնք մասնակից գիտաժողովին հրավիրված արգոնեմախարար Արդուլափ Գյուլն ընդունել էր հրավերը:

Չնայած ազգայնամուլ երջանակների գիտաժողովը վերսիսն աղափելու սղանալիներին, վարչապետ Էրդողանի վերոհիշյալ խնդրանքն ու արգոնեմախարարի դրական վերաբերմունքը հրավերին որեւէ կասկած չէին թողնում, որ միջոցառումն այս անգամ անդամակցության կանցկացվի: Սակայն ձախողվեց նաև գիտաժողովը հրավիրելու երկրորդ նախաձեռնությունը, ընդ որում՝ սեղանների 22-ին, այսինքն՝ մեկ օր առաջ, ինչպես առաջին նախաձեռնությունն էր ձախողվել:

Տես էջ 5

Տանուն արհեստական վերարտադրության կասարելագործման

լու է ինչպես ձեռքբերումների, այն-
 դեռ էլ մասնագիտական խնդիրների
 շուրջը: Բացի խոսքից, բժիշկներն
 արդեն ունեն իրենց գործի դրական
 արդյունք եղյակ երեխաների եւ այլ
 մանկիկների սեփով, ովքեր բեղմնա-
 վորվել են անոթի մեջ, աղա սաղմ-
 նային վիճակում ներարկվել են ի-
 ռենց մայրիկների արգանդ: Անոթ-
 դրության նման եղանակով վերացու-
 մը Հայաստանում կիրառվում է բժե-
 կական երեխ կենսոններում: Առող-
 ջադատության փոխնախարար Թա-
 քուլ Հակոբյանը ցանկացավ «Ազ-
 գի» միջոցով իր երախտագիտությու-
 նը հայտնել հասկալի ֆրանսիացի
 բարեկամներին, ովքեր վերադաս-
 րաստեցին եւ թխնիկադեռ քաղկ-
 ցեցին հայ բժիշկներին եւ ներդե-
 ցին արհեստական բեղմնավորման
 մեթոդը Հայաստանում: «Ըստ վիճա-
 կագրության, այս միջոցով սարեկան
 աշխարհում ծնվում է մոտ մեկ մի-
 լիոն երեխա: Սա մեծ ձեռքբերում է,
 սակայն այս խնդիրը վերջ չունի,
 քանի որ հաջորդ փուլը այս երեխա-
 ների հետագա գիտական լուրջ ու-
 սումնասիրման դաժան է՝ բացի գե-
 նետից, ժառանգական եւ արտաքին
 գործոններից, այս մեթոդով ծնված
 երեխաներն առանձնահատկու-
 թյուններ ունեն, թե՛ ոչ», ասաց
 փոխնախարարը:

Միայն Ասլան կարող է մարդ
 ստեղծել, մնացյալս վերարտադրող-
 ներ են», խոստովանում են արհես-
 տական ճանադարով բեղմնավոր-
 ման երախտագիտներ: Նրանք երե-
 կանց հավակնվել են երկուսը մի-
 ջազգային գիտաժողովի Սուր եւ
 մանկան կենսոնում: Նրանց ողջու-
 նեց Հայաստանում Ֆրանսիայի դե-
 տան Ամրի Կլոնին: Նա մասնավոր-
 րապես նեց, որ յուրաքանչյուր
 սղասված ու ծնված երեխայի քի-
 կունում մի սիրո դասնություն է: Դա
 էլ ռոմանտիկ է, եւ լավ լուր, քանի
 որ արհեստական բեղմնավորումը
 նրա ստեղծ է ժողովրդագրական ա-
 ժին: «Ընթացիկը հասարակության
 անկունաբան է եւ կառուցվում է ե-
 րեխաների շուրջը», նեց դեպքումը:

Հայ եւ ֆրանսիացի բժիշկների
 շուրջ թաղ թաղ համաձայն աշխարհ-
 անկունային, որ վերածել է համազոր-
 ակության, ի մի է բեղվելու այս եր-
 կու օրերին, որի ընթացում խոսվե-

Սուր եւ մանկան կենսոնի սփորեմ
 Գ. Օկոբեց նեց. «Այսօր հաջողվում
 է արհեստական բեղմնավորման
 աշխատանքների 38-39 տոկոսը:
 ճիշտ է, դա հրաշալիք է, որովհետեւ
 լավագույն միջազգային ստանդարտե-
 ռին ձգտող արդյունք է, սակայն մեր
 խնդիրը անհաջող փորձերի 60-61
 տոկոսը անհաջողակ է: Երբ կունե-
 նանք 100 տոկոսանոց արդյունք, այն
 ժամանակ կարող ենք ասել, որ իս-
 կալիս հաջողված է», նեց դոկտե-
 սորը:

ՄԱՌՈՂԶՈՒ ՄԱԿԱՐԵՆՈՒ

«Տեռուսամարաթոն-2005»-ը՝ Մարտակերտի վերականգնմանը «Արցախի վերածնունդի» առաջին փուլի համար անհրաժեշտ է 10,5 մլն դոլար

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամը «Տեռուսամարաթոն-2005»-ով սկսում է «Արցախի վերածնունդ» խոստովանված երեխ փուլի առաջին փուլը: Հիմնադրամի նյութների վերջին կայանալի հե- ռուսամարաթոնի ընթացում հան- զանակվելի գումարն ուղղվելու է Մարտակերտի քաղաքի վերականգն- մանն ու զարգացմանը: Սա երեխ փուլից առաջինն է, որի իրակա- նացումից հետո «Արցախի վերած- նունդով» վերականգնվեն Հաղ- րուփ եւ Մարտակերտ քաղաքները: Ար- դեն մնալով է «ԼՂՀ Մարտակերտի քաղաքի վերականգնման եւ զար- գացման ծրագիրը» մոտ 10,5 մլն դոլար ընդհանուր արժողությամբ:

Մարտակերտի քաղաքն ամենա- ցան է ռուսել 1991-94 թթ. ռազմա- կան գործողություններից: Երջանի սարածը գրեթե ամբողջությամբ մի քանի անգամ անցել է արդեթանա- կան զինուժի վերահսկողության տակ՝ ամբողջությամբ ավերվել եւ թալանվել: Այսօր էլ քաղաքի մի հատվածը մոտ 200 հառ. կմ տարած- րով է 5 գյուղերով շարունակում է մնալ հակառակորդի զինված ուժե- րի վերահսկողության տակ: Մարտա- կերտի քաղաքում, ինչպես մեզ տեղե- կացրին «Հայաստան» համահայ- կական հիմնադրամի մամուլի ծա- ռայությունից, խոստովանվալ այս ծրագրի իրագործումը հնարավորու- թյուն կզա վերականգնելու բնակե- լի ճեղք, առողջադատական հաս- տատություններ, կրթօջախներ, են- թակառուցվածքներ, գյուղատնտես- տությունը:

«ԼՂՀ Մարտակերտի քաղաքի վե- րականգնման եւ զարգացման ծրագրում» առանձնացվել են հետե- կալ ուղղություններ՝ գյուղատնտես- տություն եւ գյուղմթերի վերածա- կում, ենթակառուցվածքներ (միջ- համայնային ճանադարներ, ո- ռոզման եւ խմելու ջրերի ցանցեր), սոցիալական ոլորտ, ազգաբնակ- չության աճի ադառուցում, կարդե- րի ուղակործման բարձրացում եւ դասրասում:

Սկսեմք, որ 1988 թ. համեմա ընակչության քիվը Մարտակերտի քաղաքում կրճատվել է մոտ 2,5 ան- գամ: Մա հիմնական դասճառը այն է, որ տասնյակ հազարավոր ար- ցախահայեր սղողված եղան տե- ղափոխվել այլ վայրեր, հիմնակա- նում Ռուսաստան, երբ նրանց տեղը թեմանու ձեռնում էր: Մարտակերտի քաղաքն ազատագրելուց հետո նրանց մեծամասնությունը չվերա- դարձավ հայրենի: Այս ծրագրով 2

մլն ԱՄՆ դոլար է հասկացվելու ազ- գաբնակչության աճի ադառուց- մանը: Նախատեսվում է մի քանի տարում Մարտակերտում բնակչու- թյան քիվը ավելացնել մոտ 3000- ով՝ երիտասարդ ընթանիմների կազ- մավորման եւ ծնելիության աճի խրախուսում, քաղաքից մեկնածնե- րի վերադարձի խրախուսում, ինչ- ղես նաեւ Հայաստանի որո շե քաղաքներից նրաակառուցված վե- րաբնակեցում:

«Արցախի վերածնունդ» ծրագրով սկսվում է համայն հայության օ- ժանդակությամբ՝ իրականացվող երկրորդ խոստովանվալ միջոցա- ռոմը: Անցյալ տարվա հեռուսա- մարաթոնի ընթացում համազ- նակվեց ավելի քան 11 մլն, եւ դա- նով փաստորեն ավարտվեց «Հյու- սիս-հարավ» ավանադարու շի- մարությունն անհրաժեշտ գումար: ԼՂՀ Մարտակերտի քաղաքի վե- րականգնման եւ զարգացման ու «Տեռուսամարաթոն-2005»-ի մա- սին «Ազգը» գրուցել է «Հայաս- տան» համահայկական հիմնադ- րամի գործադիր տնօրեն Նախրա Մելիքյանի հետ, որը կներկայաց- նենք թերթի առաջիկա համարներից մեկում:

ՄԱՌՈՂԶՈՒ ՄԱԿԱՐԵՆՈՒ

20 մլն դոլարով 18 դպրոց են վերանորոգում

1-ին էջից
 Այնուամենայնիվ, 20 մլն դոլար- րով 18 դպրոց վերանորոգելը, մաս- նագեծների զնահասմամբ, ուղղա- կի ծիծաղելի է, ավելի ծիծա՝ ողբե- ռություն: Խնդիրն այն է, որ 20 մլն դոլարով, ինչպես ցույց է սվել վեր- ջին տարիների փորձը Հայաստա- նում, կարելի է կառուցել ամենա- ժամանակակից 50 նորակառույց դպրոց՝ հիմնից: Մեմ որն թունա- նյանին հարցրինք. «Հայաստանի բյուջեից ամենաթանկ դպրոցը վե- րանորոգելու համար ինչքան գու- մար է հասկացվել»: «Մոտավորա- ղես 1 մլն դոլարի կարգի», հան- զիս շարունակեց որն թունանյա- նը: Մեմ կփորձենք դարգել, արդյո՞ ծիծա է խոսում նախագահի աշ- խատակազմի ղեկավարը, որ իբր Հայաստանում մեկ դպրոցի վերա- նորոգման համար բյուջեից 1 մլն դոլար է հասկացվել: Իսկ ընդհան- րապես, «Ազգը» առաջիկայում ու- շարությամբ կհետեւի դպրոցաշի- նությանը: Հայկական մամուլը ղեկ է ուսարությամբ հետեւի, որ- ղեսգի դպրոցաշինությունը չվե- րածվի խրախուսմանի:

Հանրապետության տարածում ծանադարների վերակառուցմանը տրամադրվել է 20 մլն դոլար: Այս գու- մարները ծախսվելու են հայ-թուր- րական սահմանի երկայնքով ձգվող 90 կմ երկարությամբ Մումալի-Իսա- հակյան-Գյումրի, մոտ 51 կմ Հոռոմ- Արթիկ-Ալազաղ եւ 36 կմ Սեփա- մարվան-Յաղաղան-Օձուն ճանադար- հահասվածքները վերանորոգելու: Հայաստանի նախագահի աշխա- տակազմի ղեկավարը հավաստեց, որ այս ծանադարահասված- քներում սողանալիս գոտիներ չկան: Հիշեցնենք, որ «Լիմսիի» ծրագրով ծանադարահաշինության նախորդ որո շ հասվածքներ անցնում են սո- ղանալիս գոտիներով, հետեաբար այսօր դրանք արդեն փակվել են, ինչպես, օրինակ՝ Դիլիջան-Իջեան ծանադարի մի քանի հատվածներ: Արեաես թունանյանը հավաս- տեցնում է, որ այս անգամ ծանա- դարահաշինական աշխատանքներն ավելի ուղակով կկատարվեն: Մնում է հավասալ (կասկածներով), նաեւ հու- սալ, որ «Լիմսիի» այս ծրագրով մեր ծանադարահաշինարարները ծանա- դարի վերանորոգելը չեն սփոթի ասֆալտ փոխելու հետ:

20 մլն դոլար հասկացվելու է երե- անի 5 փողոցների կառուցմանն ու վերանորոգմանը: Դրանք են՝ Փա- փազյան փողոցը Մարալանջով միանում է Հեռացուն (համարվում է Բաղրամյան դղորտայի այլըն- ռանք), Կասյան-Կոմիտաս՝ մինչեւ Լամբաղա կամուրջ, Տիգրան Մեծի փողոցը «Այրարատ» կինոթատրոնից մինչեւ երկաթգծի կայարան, աղա շարունակությունը մինչեւ Երեւոնի թանգարան եւ Տերյան փողոցը: Այստեղ էլ անհասկանալի է, թե Տե- րյան փողոցում ինչն են վերանորո- գելու:

Ամեն դեպքում «Լիմսի» հիմնադ- րամն արդեն հաստատել է 60 մլն դոլար դրամաշնորհը եւ մինչեւ 2008 թ. վերոնշյալ ծրագրերը կյան- քի կկոչվեն: Հիշեցնենք, որ 1988 թ.- ից ի վեր Զորք Զորքայանի օգնու- թյունը Հայաստանին հասնում է 250 մլն դոլարի: Մասնավորապես նախորդ 150 մլն դոլար դրամա- շնորհային ծրագրով Հայաստանում վերանորոգվեցին եւ կառուցվեցին մոտ 500 կմ ավանադարահ, 9 կամուրջ եւ 2 թունել, 3700 բնակա- րան աղեթի գոտում, 35 մեակուրա- յին օջախներ:

Մեկնարկեց առաջին օգնության ազգային բաց առաջնությունը

Երեկ մեկնարկեց Հայկական կար- միր խաչի ընկերության առաջին օգ- նության (ԱՕ) կամավորական խմբե- րի ազգային 8-րդ բաց առաջնությու- նը: Այս տարի միջոցառումը մաս- նակցում է ԱՕ 7 խումբ 33 մարզերից, ինչպես նաեւ մեկական քիմեր Լեռ- նային Դարաբաղի Հանրապետությու- նից, Գերմանիայից եւ Ղրղզստանից: Ինչպես տեղեկացնում են Հայկական կարմիր խաչի ընկերության լրատվա- կան բաժնից, ղաշատական դիտորդ- ներ են ժամանել Գերմանիայից, Եվե- ցարիայից եւ Վրաստանից: Երեւոնի «Հաղթանակ» զբոսայգում տեղի ու- նեցող մրցույթին խմբերն իրենց ուժե- րը կչափեն 9 կայաններում: Դրանից 7-ում ներկայացված են արակարգ ի- րավիճակներ՝ առավելագույնս մո- տեցված իրականին: 8-րդ կայանում կատարվեն մասնակիցների գիտելի- քները Կարմիր խաչի շարժման վերա- քերյալ, 9-րդում՝ կլինեն առաջին օգ- նության տարածված մարզախաղեր: Բու- լոր խմբերն անցնելով 9 կայաններով

եւ «տուժաներին» առաջին օգնու- թյուն ցուցաբերելով կզնահասկվեն մ- ցավարների կողմից: «Տարեցատի առաջնություններում անում է խմբերի դասրասվածու- թյան ասիճանը, բարձրանում մրցա- վարների վարժեցությունը, ընդլայն- վում մրցակիցների ցանկը, նեված է մամուլ հաղորդագրությունում: Առաջ- նությունների կազմակերպման եւ ի- րականացման գործում առաջին օգ- նության ուսումնասնեթողական կեն- սրոնը սերտորեն համագործակցում է ղեկավար, ոչ ղեկավար եւ արա- սահմանյան կազմակերպությունների հետ: Առաջնություններն իրականաց- վում են տեղական եւ արասահմա- նյան իրականացումներից հանգանակ- ված ֆինանսական միջոցներով»:

Ավարտվեց երիտասարդ բժիշկների 3-րդ միջազգային գիտաժողովը

Ավարտվեց 33 առողջադատական նախարարու- թյան, 33 առողջադատական ազգային ինստիտուտի, երեւոնի Լաղադարեւանի առողջադատական եւ սոցիալական ադառուցման վարչության ու Հայ- կական բժեկական ասոցիացիայի կազմակերպած «Երիտասարդ բժիշկների 3-րդ միջազգային գիտաժո- ղովը»: Գիտաժողովին մասնակցեցին 400 երիտասարդ բժիշկներ եւ միջազգային ծանաչում ունեցող գիտնա- կաններ 30 երկրներից: Գիտաժողովի կազմակերպած սեսցիոն էր 500 նյութ 12 տարբեր բնագավառներից, ո- ռոնցից 100-ը մեծվել է ցածր ուղակի դասճառով (հիմ- նականում արեւելյանից ուղարկված): Ինչպես տեղե- կացրեց ՀՀԱ հասարակության հետ կադերի հանձ- նախմբի նախագահ Վահե Տեր-Մինասյանը, բոլոր աշխատանքները գրախոսել են հեղինակավոր գիտնա- կանները:

Ենթադրվում էր, որ կազմակերպված բոլոր զեկույց- ները ներառել են բժեկության բոլոր բնագավառները: Հրավիրված հայտնի գիտնականները տարբեր երկրներից ուժի-ուժով հետեւել են երիտասարդ բժիշկների զեկույց- ներին՝ տալով գնահատականներ: Լավագույն զեկույց ներկայացնողներին շնորհվել են ղաժվորներ: Նախա- տեսված 5 խոսր մրցանակներից 4-ը ճանադարադար- յին դրամաշնորհներ են, որոնց արժանացածները իրենց ցանկությամբ կընթեն եվրոպական կոնֆերանսներից մասնակցելու հայտը՝ ստանալով ճանադարահաշինը: Իսկ ՀԲ ասոցիացիայի նախագահի հասուկ մրցանակը բաժին հասավ Արեմ Գրիգորյանին (մեկ տարի անսա- կան 100 դոլարին համարժեք դրամ կրթաթուղակ), որն էլ արդեն ընթուցել է 2007 թ. կայանալի ՀՀԱ-ի 4-րդ միջազ- գային երիտասարդական կոնֆերանսի նախագահ:

ՄԱՌՈՂԶՈՒ ՄԱԿԱՐԵՆՈՒ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԻՑ
 Հասարակության ժՄ տարի
 Հիմնադիր եւ իրատարակիչ
 «ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԻՑ» ՍՊԸ
 Երեւան 375010 Հանրապետության 47
 Ֆախս 374 1 562863
 e-mail: azg2@aminco.com
 www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
 ՅԱՐՈՒՄ ԱՆԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635

Խմբագիր
 ՊԱՐՄՅՈՒ ՅԱՐՈՒՄ / հեռ 529221

Լրագրողների սենյակ
 / հեռ 581841

Համակարգչային ծառայություն
 / հեռ 582483

Ընթացող լրատվական ծառայություն
 / հեռ 529353

Համակարգչային ծառայություն
 «Ազգ» թերթի
 Թերթի միջերի ամբողջական թե մաս- նակի արաստույնները տղադիր մամուլի միջոցով կան ռադիոհեռուստատեսու- թյան մասնակցությամբ ղարտր համամայնությամբ խոսի արգելյալ են համաձայն 33 հեղինակային իրատարակ- լիկները չեն գրախոսում ու չեն վերադարձում

«AZG» Daily NEWSPAPER
 Editor-in-Chief
 H.AVEDIKIAN / phone: 521635
 47 Hanrapetoutian st.
 Yerevan, Armenia, 375040

ՆԱԽԽՈՐԴՆՏՐԱՍԿԱՆ

Ի 648 շտաբային սեյմիկական վիճակի գույ-
 քազումը ցույց սվեց, որ դրանց զգալի մասը
 զսնվում է ծայրահեղ անմիջապես վիճակում եւ
 միայն համահիշտությունների համես ուժերով
 դարձադառնա անհնարին է ու անհրազորների
 լուծումները: Ահա այս խնդրի շուրջը, ինչ կար-
 ծիով, կառավարությունը դիմել է մեծակի ղե-
 ղակա հասուկ ծրագիր, Համապարտադրողին
 բանկի, միջազգային տարբեր հիմնադրամների
 եւ դրոնր կազմակերպությունների հետ համա-
 գործակցելով համայններին սրամարդի մե-
 ծածակալ վարկեր: Եվ եթե խնդիրն այդպես
 չմոտեցնեն, ապա վաղը, մյուս օրը կունենանք
 կաթվածահար բնակիչները:

**- Ձեզ հաճախ են դիմում բնակիչներն
 աշխատանքի սեղավորման խնդրով:**

- Գործազրկությունը սոցիալական չարիք է:
 Բնակիչների հետ իմ ամենօրյա շփումները թա-
 դադարեցրած ամեն ուրբաթ, եւ համահի-
 շտություններում ու տարբեր զանգվածներում ըն-
 դունելությունները ցույց են տալիս, որ աշխա-
 տանքի սեղանը, ավարդ, միայն համայնի

Տոբ Անգեղի ծնունդը ներդրումների շնորհիվ
 կղանա հրաշալի համագործակցություն
 վայր... Ահա այստեղի բազմաթիվ ու բազմա-
 նոյթ ծրագրեր ունի Դավիթ Պետրոսյանը, որը
 դիմել է իրականացնել, ինչպես իմն է ասում,
 «ժողովրդի հետ միասին, ընդհատաբար եկող եւ
 սերտաճող վստահության դասում»:

Թումանյան, Զարենց... ահա այս մեծերի
 ստեղծագործություններն են հաճախ Դավիթ
 Պետրոսյանին ուղեցույց լինում, անհիմն չի
 կասկածում երբեք, սիրում է իր ընկերներին: Ա-
 մենամեծ իննամյա տղան է, որից էլ լուր է
 ասում իմն է սովորել եւ սովորում է: «Ես միշտ
 շնորհակալ եմ նրանցից, ովքեր ցույց են տալիս
 իմն իմ սխալներն ու բացթողումները: Համար-
 ձակ դիմելու մայրս ճշմարտության ակնհայտ, որ-
 քան էլ այն դառն ու մեղք լինի, սիրոց ցավեցնե-
 լու չափ ծանր: Միշտ հավասարեցել եմ, որ ոչ մի
 մտախառն չի դիմանում ճշմարտության ճա-
 ռագայթներին: Եւստիանովությունը ճկվում է,
 բայց չի ջարդվում, միշտ հայտնվում է ստի վե-
 ռում... Եվ լուրերն իսկուրդ կսան հիշել

«Համայնի հոգսերն իմ հոգսերն են» Ասում է Նոր Նորի համայնի ղեկավարի թեկնածու Դավիթ Պետրոսյանը

«Զարենցը երազում էր արեւային ֆաղափ, որտեղ կարող
 ավելի լավ ուրախ դեմքերով մարդիկ: Ես էլ երազում եմ
 սեսնել նման դեմքերով հարուստ համայնի», ասում է Նոր
 Նորի համայնի ղեկավարի թեկնածու (գործող քաղաքացի)
 Դավիթ Պետրոսյանը:

Դավիթ Ռաֆիկի Պետրոսյանը ծնվել է 1966 թ. սեպտեմ-
 բերի 21-ին Անկախության հռչակման օրը եւ կարծես ճա-
 կասագրով է նրան սրված եղել իր սեղն ու դերը սեսնել
 ֆաղափակության ու ղեկավարման ոլորտում: Լինելով
 «Օրինաց երկիր» կուսակցության անդամ, 1996 թ. Դա-
 վիթ Պետրոսյանը ընտրվել է Նոր Նորի համայնի ավագա-
 նու անդամ: Տնտեսագետ երկրորդ րուրը ԵՊՀ-ի իրավա-
 բանական ֆակուլտետում ավարտելուց հետո զբաղեցրել է
 մի քանի տարի ղեկավարում ու ղեկավարել ստանձնած
 դասակարգությունները: Իր անբասիր աշխատանքով, բարի
 ու ազնիվ ընկերոջ համբավ ձեռք բերած երեսաստոր
 Դավիթ Պետրոսյանը 2002 թ. ընտրվում է Նոր Նորի հա-
 մայնի ղեկավար որդեգրելով իր համար «Ինչ խոսք, լուր
 գործ...» կարգախոսը: Անցած երեք տարիները բարի հետք են
 թողել համայնի արեւմտային մեջ: Գրեթե լիովին իրա-
 կանացի են թե՛ նախընտրական եւ թե՛ համայնի զար-
 զացման եռամյա հասուկ ծրագրերով նախատեսված կա-
 խաստանները: Թաղապետ Դավիթ Պետրոսյանի ղեկավար-
 րած կոլեկտիվն իր ժողովրդագրաբան աշխատանքի շնորհիվ
 կայունացրեց համայնի տնտեսությունը եւ արդեն սկսած
 2004 թ. նկատելի զարգացման, առաջընթացի առա-
 ջին ծիլերը:

կանացի են թե՛ նախընտրական եւ թե՛ համայնի զար-
 զացման եռամյա հասուկ ծրագրերով նախատեսված կա-
 խաստանները: Թաղապետ Դավիթ Պետրոսյանի ղեկավար-
 րած կոլեկտիվն իր ժողովրդագրաբան աշխատանքի շնորհիվ
 կայունացրեց համայնի տնտեսությունը եւ արդեն սկսած
 2004 թ. նկատելի զարգացման, առաջընթացի առա-
 ջին ծիլերը:

ՏԻՄ ընտրություններից առաջ համայնիցի ու գրուցելի
 Նոր Նորի համայնի ղեկավարի թեկնածու Դավիթ Պետրո-
 սյանի հետ, որն էլ սիրով տասնամյակն իմ հարցերին:

- Պրն Պետրոսյան, երեք տարի դուր թաղա-
 րդից ես եղել, գոհ եմ այդ տարիների ձեռ աշ-
 խատանից, ինչ հասցրի անել, ինչ գործեր
 ու ծրագրեր կիսատ մնացին եւ ինչ խոսքեր
 ու մտքումներ ունեի այսօր՝ Նոր ընտրու-
 թյունների նախաշեմին:

- Անցած երեք տարիներին միշտ էլ առաջնա-
 յին եմ համարել կենսաապահովման համակար-
 գի գործունեության անընդհատությանը հաս-
 ցեցողական ծրագրերը կյանքի կոչելը, երբեմնի
 ծաղկուն թաղամասերի, բակերի, փողոցների,
 այգիների բարեկարգումն ու կանաչադասու-
 մը, առողջ կենցաղակարգությունը եւ, որ ամե-
 նակարեւորն է՝ սանիտոջ սրացումը հոգեբա-
 նության ձեռնարկումը: Մեծապես իմ ուսուցիչ
 թյան կենսոմում են եղել նաեւ մեծակույրային,
 հոգեւոր, կրթական ու մարզական բնագավառ-
 աներ: Փորձել եմ ամենօրյա բաց ու թափանցիկ
 գործունեությամբ ամեն ինչ անել՝ վերականգ-
 նելու համար իշխանությունների նկատմամբ
 ժողովրդի ճակ սված հավասար, փորձել եմ ար-
 մատախիլ անել անարբերությունն ու հայեցող-
 ական, սոցալոգական հոգեբանությունը:
 Ձգել եմ միշտ արդարացի լինել, միշտ ակա-
 ջալուր ժողովրդի ձայնին... Նեւեմ, որ համայնը,
 համագործակցելով «Ջրուղ-կոյուղու» «Հյու-
 սիս» մասնաձեռնի հետ, այսօր 92 տկոտով
 անցել է շուրջօրյա ջրամատակարարման, որն
 ամենաբարձր ցուցանիշն է հանրապետությու-
 նում: Կանաչ-կանաչ անբողջանում է հա-
 մայնում ոռոգման ցանցը, որն անցած տարի-
 ներին ընդլայնվել է 8070 գեմետրով: Հիմնա-
 կան եւ մասնակի վերանորոգումներ են կատար-
 ւել համայնի 23 մանկապարտեզներում, կեն-
 տրոնական գրադարանում, երաժշտական դպրո-
 ցում եւ երկու մարզադպրոցներում: Կառուցել
 վերակառուցել, վերանորոգել են 1700 մ² ա-
 սփռաններ, հեծադասեր, երկու գեմետր... Ա-
 վարել են նախնի անվան մանկական, Վե-
 ռանցի, Տիգրան Մեծ արվարձանի անվան այգի-
 ների եւ Ջոհված ազատամարտիկների դուրսի
 վերակառուցման, ոռոգման եւ լուսավորու-
 թյան աշխատանքները, հիմնել են մի քանի նոր
 այգիներ ու դուրսակներ, վերականգնվել է փո-
 ղոցների գիշերային լուսավորությունը: Մեծ
 նաեւ երախագիտությամբ են մտղադասում
 մեր երախագիտներին, օրինակ, Հայկանու
 Հանիելյանի անվան արվեստի դպրոցի դիմաց
 տեղադրեցին համայնի մեծ երախագիտ եւ ա-
 ռաջին ղեկավար Պավել Սաֆյանի կիսանդ-
 ին, Նանսենի անվան այգում՝ հայ ժողովրդի
 մեծ բարեկամների, ժողովուրդների բարեկա-
 մությունը խորհրդանշող հուշարձաններ: Շուրջ
 60 հազար մ² ընդհանուր մակերեսով փողոցներ
 եւ բակային տարածքների ասֆալտ-քեմոն
 ծածկի աշխատանքներ են իրականացրել, հիմ-
 նովին ասֆալտապատվել են 10 փողոցներ,
 բազմաթիվ բակեր եւ միջբակային տարածքներ:
 Վերանորոգվել են 24,784 մ² թեղ եւ 42,450 մ²
 հարթ սանիտներ, ստեղծել են մեծադասական ար-
 տադասանքի ամուր եւ հուսալի դռներ, գեղե-
 ցիկ նստարաններ, գրուցարաններ, ջրթող խողո-
 վակներ, ճոճանակներ... Ասեղծել են նաեւ
 մանկական 14 նոր խաղահրապարակ: Մեր
 հնարավորության սահմաններում լուծել են
 բազմաթիվ բնակիչների սոցիալ-տնտեսական
 խնդիրները, հոգացել են շուրջ 700 մարդու
 բուժման ծախսերը, զոհված, վիրավոր ազա-
 տամարտիկների ու անաղապատ ընտանիքների
 500-ից ավելի ուսանողների ուսման վարձերը:
 Հովանավորել են մոտ 60 շնորհալի երաժիշ-
 աների, կատարողների, մարզիկների: Իսկ անա-
 ղապատ ընտանիքների դպրոցակալները մեծա-
 պես ստացել են գրեթե անհատական միջոցներ:
 Գազաֆիկացման բոլոր ընթացիկ համայնում շարու-
 նակվում է, եւ արդեն 515 գազի հաշվիչ է հաս-
 կացվել զոհված ազատամարտիկների ու սո-
 ցիալապես անաղապատ ընտանիքներին: Ար-
 ված բոլոր գործերի մասին, ինչ խոսք, հնարա-
 վոր չէ մի հարցազրույցում ամփոփ ներկայաց-
 նել, սակայն այս ամենը գործի սկիզբն է, առա-
 ջին այն փայլերը, որոնք մտաբանված են եւ, ի-
 ռոք, հուսադրող: Դեռ լուր ասանիներ կան, աշ-
 խատանի անաղապատ ծակաս եւ, որ լուր ասանի
 է՝ կան նաեւ զանկություն եւ նախաձեռն
 սեփական հեծման կեցը մեր օրերի ոչ մեղա-
 նակ ճանադարին:

նովին ասֆալտապատվել են 10 փողոցներ,
 բազմաթիվ բակեր եւ միջբակային տարածքներ:
 Վերանորոգվել են 24,784 մ² թեղ եւ 42,450 մ²
 հարթ սանիտներ, ստեղծել են մեծադասական ար-
 տադասանքի ամուր եւ հուսալի դռներ, գեղե-
 ցիկ նստարաններ, գրուցարաններ, ջրթող խողո-
 վակներ, ճոճանակներ... Ասեղծել են նաեւ
 մանկական 14 նոր խաղահրապարակ: Մեր
 հնարավորության սահմաններում լուծել են
 բազմաթիվ բնակիչների սոցիալ-տնտեսական
 խնդիրները, հոգացել են շուրջ 700 մարդու
 բուժման ծախսերը, զոհված, վիրավոր ազա-
 տամարտիկների ու անաղապատ ընտանիքների
 500-ից ավելի ուսանողների ուսման վարձերը:
 Հովանավորել են մոտ 60 շնորհալի երաժիշ-
 աների, կատարողների, մարզիկների: Իսկ անա-
 ղապատ ընտանիքների դպրոցակալները մեծա-
 պես ստացել են գրեթե անհատական միջոցներ:
 Գազաֆիկացման բոլոր ընթացիկ համայնում շարու-
 նակվում է, եւ արդեն 515 գազի հաշվիչ է հաս-
 կացվել զոհված ազատամարտիկների ու սո-
 ցիալապես անաղապատ ընտանիքներին: Ար-
 ված բոլոր գործերի մասին, ինչ խոսք, հնարա-
 վոր չէ մի հարցազրույցում ամփոփ ներկայաց-
 նել, սակայն այս ամենը գործի սկիզբն է, առա-
 ջին այն փայլերը, որոնք մտաբանված են եւ, ի-
 ռոք, հուսադրող: Դեռ լուր ասանիներ կան, աշ-
 խատանի անաղապատ ծակաս եւ, որ լուր ասանի
 է՝ կան նաեւ զանկություն եւ նախաձեռն
 սեփական հեծման կեցը մեր օրերի ոչ մեղա-
 նակ ճանադարին:

- Ինչ սվեցին այս երեք տարիները:

- Այդ տարիներին ես եկա համոզման, որ եթե
 համայնի ղեկավարը չդառնա բնակիչների
 շահերի, իրավունքների դաժարանը, նրանց
 ցանկությունների, ծրագրերի եւ նախաձեռնու-
 թյունների իրականացման հովանավորը, եթե
 նա կարողանա ֆաղափակության մեջ հաշվի
 առնել լուր անձնական միջակայքներն ու չն-
 կասի դրոճեքիտներին, եթե լուր ասանի
 չեմակայի մարդու նկատմամբ անհոգի վերա-
 բերման յուրաքանչյուր կամայական դրսեւո-
 լման դեմ, նշանակում է՝ դատադարձված է
 ձախողման: Չէ՞ որ ժողովրդի վստահությունը
 դատարի խոսքերով, սուտ խոսուսումներով չեն
 նվազի: Զիչ խոսք, լուր գործ...

- Պրն Պետրոսյան, որոնք են այսօր հա-
 մայնում առավել անհանգստացնող հար-
 ցեր եւ որոնք են դրանց հաղթահարման
 ուղիները:

- Իհարկե, կան մեծ հարցեր, որոնք օրվա
 համայնականով դարձադառն են նոր, բարձր
 մոտեցումներ, որոնք ինձ համար սեսանելի են:
 Մեզ նախ եւ առաջ անհանգստացնում է
 բնակիչների դատադարձման խնդիրը: Համայն-

ուժերով անհնար է լուծել: Համագործակցելով
 զբաղվածության տարածալիս կենտրոնի, գոր-
 ծարարների եւ արդյունաբերողների հետ, ան-
 ցած տարիներին մոտ 1500 մարդու տեղավորել
 են աշխատանքի, շուրջ 3000 մարդ մասնակ-
 ցել է սնունդ աշխատանքի դիմաց եւ այլ մար-
 դասիրական ծրագրերի: Բայց այս ամենը չն-
 փին միջադարձն է: Պետական հոգաբարձու
 ու հասուկ ծրագիր է դիմել...

Նոր Նորի համայնի ղեկավարի թեկնածու
 Դավիթ Պետրոսյանի անցած տարիներին կա-
 տարած, ընթացիկ մեջ զսնվող աշխատանքները
 եւ համայնի զարգացմանը միջակած հետագա

գործունեության հայեցակարգը, որը տեղ է գտել
 նախընտրական բուկլետում, որտեղ հիմնականում
 է՝ շարունակել մնալ համայնի բնակիչների
 շահերի եւ իրավունքների դաժարանը, նրանց
 նախաձեռնությունների հովանավորն ու երա-
 խավորը, միշտ ակաճալուր լինել ժողովրդի
 ձայնին... Թաղապետի համաձայնությամբ
 ձարտարադատ Արթուր Վարդանյանը նախազ-
 րդել է արդեն ավարտման փուլում է Գայի դո-
 դոսայի ունիվերսալի դիմացի հասկանում նոր
 կրթակառուցի տեղադրումը, որն էլ նախաձեռ-
 նի փողոցային առեւտուր վերացնել եւ կա-
 նաչ տարածները դադարեցնել: Իսկ ամենաու-
 ռախային այն է, որ լուր ասանի կարգվի Տիգ-
 րան Մեծ արվարձանի հուշարձանը, որի հարեանու-
 թյամբ կկազմակերպվի «Հայոց արևներ» Կա-
 դակազորական աշխատանքների սիմպո-
 զիում: Ասեմ, որ Դավիթ Պետրոսյանի մտա-
 ղացմամբ այն կկոչվի «Արևունական այգի»:

անմահ Թումանյանին. «Հանգիստ անցիր,
 խաղաղ անցիր երկու օրվա Ին ճամփան», մի
 չարախոսի ու բաժնախի...»:

Աշխատանքի ծանրություն բեռնից մի փչ
 թեթեւանալու համար Դավիթ Պետրոսյա-
 նը չի մոռանում հայրենի բնությունը՝ Լո-
 ռու անտառները, Դեբեդի ափին նստած ե-
 րազում է իր համայնի ծառ ու թփի մա-
 սին, որ համայնի սոճիների, լուրենիների,
 եզակի ծառատեսակների նորաստեղծ
 դուրակները, նորասունի անտառաբե-
 տեր Աստու գործարարը այլևս ոչ մի կա-
 ցին չեստենն:

**- Ձեր խոսքը համայնի բնակիչներին,
 ձեր ընտրողներին...**

- Զարենցը երազում էր արեւային ֆաղափ, որ-
 տեղ կարող ավելի լավ ուրախ դեմքերով մար-
 դիկ: Ես էլ երազում եմ սեսնել նման դեմքերով
 հարուստ համայնի: Միշտ դիմել եմ ամեն
 օր աշխատանքի, անհանգստանալ, որ չկորց-
 նեմ ղեկավարությամբ ձեռք բերված փոխադարձ
 հավասար: Մեր բնակիչներին կատարել հետեւյալը
 եթե նորից վստահել, ձեզ հետ ընտրած մեր ճա-
 նադարից միասին կարողանալեմ, ձեր վստա-
 հության վրեժ ինձ համար բարձրագույն արժեք
 է, որովհետեւ միշտ էլ իրավունքն իմ դատարան
 եմ չափել եւ խոսուսում միշտ դատարանություն
 համարել:

Կվասիի կարունակներ:
 Դեռ լուր ասանի ունեմ անելու...
 Գ
 Ելուք եւ լուսավորե՛ք
 տուրեստ տալաբեր:

Արժագրային

Իրափի դրամային շուկայում «Կո-րեյ 1» մյուզիկ ղեկավարը: Սա դրամային մեջ խոշորագույն գողություններից մեկն է, որի հետևանքով իրափյան բանակն ստիպված է աղյուսակների դեմ կոպեյ գրեթե բանաձևային գեներով: Այժմ հայտնի է, որ իրափյան բանակի ուսուցման եւ ստանդարտների համար նախատեսված այդ գումարը կանխիկ ձևով սարվել է արևադարձային, աղա անհետացել: Մանրակրկիտ ծրագրված գողությունն այնքան է թուլացրել երկրի բանակը, որ վերջինս մայրաքաղաք Բաղդադի վերահսկողությունն ազգային կրթությանը իրականացնել առանց ամերիկյան զորքի օգնության:

որոնք խոցելի են ինժեներներին, նոսրացնողներին եւ նույնիսկ ֆուգասների համար: Ամիսներ շարունակ սակավորներն աշխատում են առանց խոստացված, բայց այդպես էլ չառավարված զրահապահների:

Իրափի բարձրագույն առիթի հանձնաժողովը կառավարությանը ներկայացրած զեկուցագրում նշում է, որ այդ կասկածելի գործառնությունների հետեւում ԱՄՆ-ի նշանակված նախարարական լիցենզիաներն են: Իսկ իրափի բարձրագույն դասընթացի ուսուցիչները ստանալու են արհեստագործական լիցենզիաները: Սա նախարարության կողմից նախատեսված ամբողջ բյուջեին գրեթե համարժեք գումարի անհե-

ղախություն է ստացել եւ ՄԱԿ-ի «Նավթի դեմ» ծրագրի շրջանակներում: Ի դեպ, Այադ Ալաուդին անցումային կառավարության նախարարներին նշանակել էին ԱՄՆ դեսպանորդ Ռոբերտ Բլեյբլեյը եւ ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչ Լահդար Բահի-մին: ԱՄՆ-ի հովանավորած թեկնածուների մեջ էր նաեւ Գազեմ Շալալան, որն իրափի դրամային մեջ առաջ Լոնդոնում զբաղվել էր մանր գործարարությամբ: Իրափում նա նշանակվեց դրամային շուկայի նախարար:

Հուլիսի ստաբիլիտետի ռոտեյցիոնային անցումային իրափի ամերիկյան կառավարիչ Փոլ Բրեմերը դրամային շուկայի նախարարության գեներալի բաժնի ղեկավարացնում:

Իրափում անհետացած 1 մլրդ դոլարի դրամային շուկայում

Փողերի մեծ մասը հավանաբար ծախսվել է Լեհաստանում եւ Դալիստանում զենք գնելու նպատակով: Մոլանագինությունների գնման համար իրափյան կրթական լիցենզիաները, սակայն, ունեցել են որոշ անհանձնարարություններ: Իրափի ֆինանսների նախարար Այի Ալաուդին օրերս բրիտանական «Ինդիպենդենթ» թերթին տված հարցազրույցում ասել է, որ դրամային լիցենզիաները կոպեյ են առանց մրցույթի ու Բաղդադում գրանցված մի ընկերության եւ ոչ թե անմիջականորեն օտարերկրյա մասնակցարհի հետ: Փողերը վճարվել են նախօրոք Կենտրոնական բանկում, արագորեն դուրս գրվելով ֆինանսների նախարարության հաճվից:

Տացումն ինչպես է վրիպել ամերիկյան զինված ուժերի եւ Բաղդադում աշխատող ֆալսեպանական խորհրդակցանքների աչից: Կարկանդակներից մեկի համաձայն, յուրացումների իրականացման մեծ վարձատրությունը վկայում է, որ իրափյան անազնիկ լիցենզիաները լուրջ ֆոն են ծառայել ամերիկյան բանակի կամ հետախուզության բարձրագույն անձանց խոշոր խարդախությունները թափանցելու համար:

Չնայած զեկուցագրի վարչապետ Իրափի ալ Ջաֆարիի գրասենյակ էր ներկայացվել ընթացիկ սարված մայիսին: Սակայն կորուստների չափերը թերազնաբանակել էին: Սկզբում խոսվում էր 300 մլրդ դոլարի կորուստ մասին, ապա՝ 500 մլրդ: Իրափյան զենքի գնման գործարարների հետեւում 8 անուն անհետացել է 1 մլրդ դոլար:

Լեհաստանում ձեռք բերված զինատեսակների մեջ կան 28 սարի առաջ արհեստագործական խորհրդային ուղղաթիռներ, որոնց շահագործման ժամկետը 25 սար է: Իրափյան զենք գրահամեմատներն այնքան անորակ են, որ գրաի խոցում են նույնիսկ Կալաշնիկովի հիմնականների փամփուռները: Որոշ 3500 դոլարանոց աներիկյան թեթեւ զենքերի փամփուռները զենքն իրականում 200 դոլարանոց եզրիցական սմանակում է: 7,62 մմ սրամաչափի փամփուռների գնման գործարարում դրանց հասը 16 սենթ է, մինչդեռ իրական գինը 4-6 սենթ է:

Պատճառ ստանդարտային բացակայության դրամային շուկայում են իրափի բազմաթիվ զինվորներ են ուսիկաններ: Բաղդադում նրանք ստիպված են երթել կառավարական բեռնատարներով,

Հիշյալ զեկուցագրի վարչապետ Իրափի ալ Ջաֆարիի գրասենյակ էր ներկայացվել ընթացիկ սարված մայիսին: Սակայն կորուստների չափերը թերազնաբանակել էին: Սկզբում խոսվում էր 300 մլրդ դոլարի կորուստ մասին, ապա՝ 500 մլրդ: Իրափյան զենքի գնման գործարարների հետեւում 8 անուն անհետացել է 1 մլրդ դոլար:

Այի Ալաուդին կարծում է, որ եւս 500-600 մլրդ դոլար է անհետացել էլեկտրակառուցման, սրամալորի, ներքին գործերի եւ այլ նախարարություններում: Չարմանալի չէ, որ Սադդամ Հուսեյնի վարչակարգի ստաբիլիտետի 29 ամիս անց Բաղդադի էլեկտրամատակարարումը մնում է անբավարար, չնայած ամերիկացիների եւ իրափի ժամանակավոր կառավարության ջանքերին:

Նախկին վարչապետ Այադ Ալաուդին կառավարման օրոք 2004 թ. հունիսի 28-ից մինչեւ 2005 թ. փետրվարի 28-ը խարդախությունների հետեւում «կորած» գումարը գրեթե համարժեք է այն 1,8 մլրդ դոլարին, որը Սադդամ Հուսեյնը 1997-2003 թթ. զարտուղի ձառնա-

նում նշանակեց կիսով չափ իրափի եւ կիսով չափ լեհ Չիպո Կասանին: Եվրոպայում 27 սարի աղբյուրը հետո նա իրափ էր վերադարձել 2003 թ. Պատերազմի սկզբից ընդամենը 2 օր անաջ:

Չնայած զենքի գնման շուկայում արհեստագործական մեկնող լիցենզիաները սովորաբար գլխավորում էր Կասանը: Հսկայական գումարների հեշ կառավարող մասնագետը խոսեց իր սեփական շեղվածում էին ընդամենը մեկ էջի վրա: Այսօր առիթները դժվարանում են նույնիսկ դարձել, թե իրափյան ղեկավարներն ունենա՞ն իրափի ղեկավարները: Պակիստանում ունեցած իրափյան ղեկավարները ստորագրել:

Բաղդադի իշխանություններն արդեն Կասանին ձերբակալելու կարգադրություն են արել: Ավաճ, ոչ Կասանը եւ ոչ էլ Շալալան այլեւս իրափում չեն: Ենթադրվում է, որ նրանք թափվում են Գոլանյանում: Ինչ վերաբերում է Փոլ Բրեմերին, նա այսօր ժողովում է, թե երբ էլ չի ծանաչել Կասանին:

Տվյալ դրամային մեջ ղեկ է կարելու համարել ոչ միայն 1 մլրդ դոլարի անհետացումը, այլեւ դրա հնարավոր հետեւանքները: Կարելի է ենթադրել, որ իրափի դրամային շուկայում եւ այլ նախարարություններում նպաստելով ու մասնակցելով խոշոր հափշտակումներին՝ ամերիկացիները փորձում են երկարաձգել իրափյան բանակի եւ մյուս կառույցների կախյալ վիճակը, հող ստեղծելով իրափում ամերիկյան զորքի տեսական ներկայության համար:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՇԵՑՅԱՆԸ

Վերսիսն հետաձգվեց...

1-ին էջից

Ի դեպ, զինաժողովը կասեցվել է Սամարի վարչական 4-րդ աջային դասարանի որոշումով: Թուրքական հանրային հեռուստատեսությունը նույն օրը տեղեկացնելով այդ մասին, նշեց, որ կազմակերպիչներին բողոքարկելու հնարավորությունից զրկելու համար դասարանն այդ որոշումն ընդունել է ուժ ժամի: Որոշման համար հիմք է ծառայել իրավաբանների միության դիմումը դասարանին, որտեղ «Թուրքիայի կառավարությանը դեմ հանցավոր գործունեության» համար մեղադրվում են զինաժողովը նախաձեռնող «Բուֆորի», «Սաբաթի» եւ «Բիլգի» համալսարանները: Դասարանի որոշումը մեղադրելու համար արակարգ միտք են հրավիրել Սեվալ համալսարանների ղեկավարները: Իսկ իրավաբանների միությունը գոհունակություն է արհասել որոշման առթիվ, նշելով, որ զինաժողովը վերջնականապես ստաբիլացել է, դրա հրավիրումն այլևս անհնար: «Պատճառաբանող թուրք ստանդարտի» միությունը զինաժողովի հետաձգումը որակել է «համազգային հաղթանակ» եւ «ազգային խնդիրներին համարձակորեն սեր կանգնելու» կոչ է արել ֆալսեպանական գործիչներին:

Այդ ընթացքում Եվրոհանձնաժողովը հաղորդագրությամբ դասարանի որոշմամբ զինաժողովի կա-

սեցումը դիտարկել է իբրեւ «սադրանքի դրսեւորում», իսկ հանձնաժողովի խոսքով Քրիստոֆ Մեզին նշել է. «Եվրոհանձնաժողովը մասնագետներ է արձանագրում թուրքական հասարակության համար դրամային անցումային ազատներն ինժեներներին առիթ ստեղծող նոր նախաձեռնության ստաբիլումը»:

Հասկանալի է, որ Եվրոհանձնաժողովի հաղորդագրությունը սարածվել է սեպտեմբերի 22-ին՝ զինաժողովի կասեցման օրը: Ինչ վերաբերում է սադրանքին, ապա դա ղեկ է ուղղված լինի վարչապետ Երդողանի կառավարությանը: Այլապես Երդողանը զինաժողովի կասեցման դասարանի որոշման առնչությամբ չէր ընդգծել դրա անհամատեղելիությունը ժողովրդավարության հետ, հայտարարելով. «Երկրում ավելի առաջնակարգ ժողովրդավարության հաստատման եւ ավելի ազատ Թուրքիայի կերտման երկար փուլում կարելի է հրաժարվել որեւէ սեպակների ընդունումից, սակայն դա ոչ մեկին այդ սեպակների արհեստագործական խնդրանքներին հրավիրելու որակումն չի փոխում: Սակայն դրա խնդիրները, անհախոչընդոտելով, իմ կարծիքով, անհախոչընդոտելով կառավարության, ազատ է ժողովրդավարության, ազատությունների եւ արդիականության հետ»:

Ոչ էլ Արդուլլահ Գյուլը Նյու Յորքի քուրդ հակազդեցությամբ կարծազանք զինաժողովի կասեցման

նը, ասելով. «Ինժեներներն այսօր մեծ վնաս դրամային մեկ այլ ազգային շուկայի երեսին թերեւս չկա: Հոկտեմբերի 3-ի մայրաքաղաքի միջոցառումը ներսից եւ դրսից ստաբիլացնում է իրենց վերջին ծիզերն են գործարարներ: Ինժեներներն անգործ են: Ինչ վերաբերում է Կասանին, ապա անհավանական է, որ նա արձակվի իրափից: Ինչ վերաբերում է Փոլ Բրեմերին, նա այսօր ժողովում է, թե երբ էլ չի ծանաչել Կասանին:

Տվյալ դրամային մեջ ղեկ է կարելու համարել ոչ միայն 1 մլրդ դոլարի անհետացումը, այլեւ դրա հնարավոր հետեւանքները: Կարելի է ենթադրել, որ իրափի դրամային շուկայում եւ այլ նախարարություններում նպաստելով ու մասնակցելով խոշոր հափշտակումներին՝ ամերիկացիները փորձում են երկարաձգել իրափյան բանակի եւ մյուս կառույցների կախյալ վիճակը, հող ստեղծելով իրափում ամերիկյան զորքի տեսական ներկայության համար:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՇԵՑՅԱՆԸ

Կարամանլիս. «Թուրքիան կասարել է իր դրամային շուկայում»

Հունաստանի վարչապետ Կոստաս Կարամանլիսը երկ Գաբրիել կասարած առաջին դրամային շուկայի առթիվ հարցազրույց է տվել «Ֆիգարո» թերթին: Հարցազրույցի զգալի մասը նվիրված է Եվրոմիությանը Թուրքիայի անդամակցության հարցին: «Ազգը» ֆանիցս գրել է, որ անդամակցության բանակցությունները նախատեսվում է սկսել հոկտեմբերի 3-ին, բայց ԵՄ որոշ անդամներ դեմ են Թուրքիայի անդամակցությանը, նրանից դա հանդուրդ են նախ ծանաչել Կիպրոսի Հանրապետությունը, ինչպես նաեւ առաջարկում են Թուրքիայի «արհեստագործական» կարգավիճակը: Թուրքիան ազատ մաքսային միության արձանագրությունը սարածել է ԵՄ-ին անցյալ սարի անդամակցած 10 ղեկավարներին վրա, բայց մինչեւ օրս իրաժարվում է ծանաչել Կիպրոսի Հանրապետությունը եւ իր նախահանգիստներն ու օդանավակայանները բացել կիպրական փոխարժեքների առջեւ:

Այս կարգավիճակում Կարամանլիսը «Ֆիգարոյին» հայտարարել է. «Թուրքիան կասարել է մաքսային արձանագրությամբ իր սեփական դրամային շուկայում, բայց չի ծանաչել Կիպրոսի Հանրապետությունը: Ծանաչելու դրամային բանակ-

ցությունները կարող են սկսվել հոկտեմբերի 3-ին»:

Նրա խոսքերով, ծանաչումը ենթադրում է թուրքական նախահանգիստների եւ օդանավակայանների բացում կիպրական նավերի եւ օդանավերի առջեւ: Հակառակ դեպքում անդամակցության բանակցությունների գործընթացը «կարող է սուժել»:

Ֆրանսիան առաջարկում է Թուրքիայի անդամակցության անհնարաբար դեպքում այդ երկրի հետ հաստատել «արհեստագործական» կարգավիճակը: Կարամանլիսը դեմ է վերջինիս, ֆանի որ «Եվրոմիությունը Թուրքիային թեկնածու երկրի ծանաչեց 1999 թ., չանելով մեծ վերադարձում»:

Հույն վարչապետի խոսքերով, ժիզ չէր լինի այսօր Թուրքիային ներկայացնելուրի ղեկավարներ, ֆան 6 սարի առաջ էր: «Եթե բանակցությունների նպատակը Թուրքիային ԵՄ սկզբունքներին համադասարանեցնելն է, ապա սրամաքսական չէր լինի անվստահելի դարձնել այդ ուղին: Դա լուրջ կոպեյներ Եվրոպա մտնելու Անկարայի ձգտումը: Բացի դրանից, հայտնի չէ, թե ինչպիսի կարգավիճակում այս բարդ ու երկարատև բանակցությունները», ընդգծել է Կարամանլիսը:

Ներկայիս ծովամորիկները մոլորակի սափազման հետեւում են

Այս սարի Ալաուդին օվկիանոսում առեւ արձանագրվել է 13 մրիկ: Այդ մասին երկ Մոսկվայում կազմակերպված մամուլի ասուլիսում հայտարարել է ՌԴ հիդրոմետ-ծառայության սնօրեն Ռոման Վի-

ժովամորիկների սարեզանը, որոշեւ կամոն, ավարվում է նույնների 30-ին՝ կառված Համաշխարհային օվկիանոսում ջերմաստիճանի նվազման հետ: Վիլհելմի խոսքերը մեջբերելով ՌԻԱ զործակալու-

Ֆանը: Նրա խոսքերով, առավել մեծ թվով թափումներ արձանագրվել են 1933 թ. (21): Հավանական է, որ այս սարի ցիկլոնների թիվը գերազանցել է սկզբնականից: Գիլֆանդի կարծիքով, Ալաուդին օվկիանոսում համաշխարհային դարձած մորիկների դրամային շուկայում մամուլի ասուլիսում հանգեցնում է 4-րդ եւ 5-րդ՝ ամենաբարձր կարգերի մորիկների առաջացման:

թյունը նշում է, որ մարդկությունն անզոր է ծովամորիկների էներգիայի դեմ-հանդիման:

Հուլիսի ծովամորիկների ծագումը մոլորակի սափազմամբ է բացատրում նաեւ Մեծ Բրիտանիայի քաղաք միջազգային աղտոտման թագավորական հանձնաժողովի ղեկավար Ջոն Լոուրնը: Նրա խոսքերով, մորիկները հզորացել են ծովի ջերմաստիճանի բարձրացման դրամային շուկայում: Բրիտանացի գիտնականը միաժամանակ նմանապատկեր է Զորք Բուրիսի եւ ամերիկացի ղեկավարողականներին, որոնք մինչ օրս ժխտում են կլիմայի փոփոխման իրողությունը:

Ամերիկացիները չեն հավաստում, թե կհաղթեն Իրափում

Ամերիկացիների կեսից ավելին չի հավաստում, թե հնարավոր կլինի հաղթանակի հասնել Իրափի դրամային շուկայում, «3ու էս էլ թուրք» թերթի եւ «Գելադ» հաստատության անցկացրած վերջին հարցման արդյունքների համաձայն, ԱՄՆ բնակիչների 34 տոկոսը դրամային շուկայում հաղթելու հնարավորություն չի տեսնում, 20 տոկոսը կարծում է, թե ԱՄՆ-ը թերեւս կարող էր հաջողությամբ հասնել Իրափում, բայց այժմ դա անհնար է:

Հարցման մասնակիցների միայն 21 տոկոսն է վստահություն հայտնել, թե ամերիկացիները կհաղթեն դրամային շուկայում:

Անցյալ շաբաթ անցկացված համամասնաբան հարցազրույցում Իրափի ամերիկյան զորքերի դուրսբերումը: Ընդամենը հարցման մասնակիցների 54 տոկոսն առաջարկում է զգալորեն կրճատել դրամային շուկայում միջոցներն օգտագործել «Կասրիս» ծովամորիկից սուժաներին օգնելու համար:

Ամերիկացիների կեսից ավելին չի հավաստում, թե հնարավոր կլինի հաղթանակի հասնել Իրափի դրամային շուկայում, «3ու էս էլ թուրք» թերթի եւ «Գելադ» հաստատության անցկացրած վերջին հարցման արդյունքների համաձայն, ԱՄՆ բնակիչների 34 տոկոսը դրամային շուկայում հաղթելու հնարավորություն չի տեսնում, 20 տոկոսը կարծում է, թե ԱՄՆ-ը թերեւս կարող էր հաջողությամբ հասնել Իրափում, բայց այժմ դա անհնար է:

Հարցման մասնակիցների միայն 21 տոկոսն է վստահություն հայտնել, թե ամերիկացիները կհաղթեն դրամային շուկայում:

Անցյալ շաբաթ անցկացված համամասնաբան հարցազրույցում Իրափի ամերիկյան զորքերի դուրսբերումը: Ընդամենը հարցման մասնակիցների 54 տոկոսն առաջարկում է զգալորեն կրճատել դրամային շուկայում միջոցներն օգտագործել «Կասրիս» ծովամորիկից սուժաներին օգնելու համար:

ՏՐԱՇԱԼԻ ԵՐԿՅԱԿԸ

Թիմ Բարթոնը դեռ 1988-ին իրեն մեծ ճանաչում բերած «Բիթլզ» ֆիլմի ժամանակներից հավասարում է, թե զբաղված է իր «մանկության հեփաթեն» էկրանավորելով, մանկավանդ որ կինոն, նրա համոզմամբ, օժտված է հեփաթի կամ լեգենդի ղեկավարության մեջ դրոմվելու ուժով: Բարթոնի հերոսները, ըստ էության, դասական կինոհերոսների երկվորյակներն են, որոնք իրենց արարչի ձեռքի սակավելու ցաս համակրելի, սրասառժ կամ զվարճալի են դարձել, և անհաղորդ: Բիթլզում երկու սարի անց հաջողությամբ մի արաստվոր արարած՝ Սկրասաձեռն եղուարը համանուն ֆիլմում, դոկտոր Ֆրանկենշտեյնի լաբորատորիայում կենդանություն առնող արհեստական մարդու սարքերակն է: Այս բեմեֆիսային դերը նախատեսված էր Թոմ Զուրկի համար: Բայց Բարթոնը, ի վերջո, ընտրեց այն սարիներին դեռես լուրջ չընկալվող Ջոնի Դեփին: Այս անտաղասելի վճիռը դարձավ արհեստի նեփոստը մասնագետի է, թե սովոր է հավասար մարդու աչքերին, եւ Դեփն որ Սկրասաձեռն եղուարը ֆիլմում ցաս փչ է խոսում, ուստի կերպարի աչքերը առանձնակի նշանակություն ունեն: Ընտրությունն անվերջ էր. Ջոն Դեփի աչքերը նրան սարան աստեղային երկնակամար: Մինչ այդ նա կինոյում դարձնելու բան չուներ: Եի՜ես է, «21-րդ դարը» հեռուստատեսիվը Ջոնին բարձրացրել էր դասական կուրտի դասականացման, իսկ «3ու էս» հանդեսը՝ ընդգրկել «սասն աննասնախաղ անուրիների» ցանկում: Բայց Դեփն աննեփոստ հեռանուս չէր մնան համբավի: 27 սարեկանում դրոմգականների դասա-

Ջոնի Դեփ

րեն կերպարանավորելու անձանաչելիության աստիճանի: Նույնիսկ Ուայոմոնթ Ուայոթը Դեփի խաղընկերուհին, որի հետ նա սիրավեղի մեջ էր այն սարիներին, դժվարությամբ էր ճանաչում սիրեցյալին: Ջոնին լիովին ձուլվել էր իր կերպարին: Նրա սրատույզ, միամիտ, մեյամադոն հերոսը Բարթոնի կինոաշխարհի հարգաս զավակն է, իսկ Բարթոնը չարագործի մեջ անգամ միտս փորձել է սեսնել հեփաթի կախարդական հրեփին, որ մեծված է, չհասկացված եւ սարափելի մեծակ: «Սկրասաձեռն եղուարը» խենթ ոռմանսիզմի գովերգում է՝ ի հակակեիո անհոգի դրամասիզմի: Այս թեման յուրովի է արտացոլվել եւ Բարթոն Դեփի երկյակի հաջորդ երկու ֆիլմում, որ աստարեգեկան 90-ականներին: Դեփը միտ էլ հաճույնով է հերոսների փոխարեն բնութագրական դերեր խաղացել, ինչպես նա «Օսկարի» թեկնածու դարձրած Ջեֆ Ենդուինգն է «Կարիքյան ծովի նավահենները» ֆիլմում: Իսկ Բարթոնը Ջոնին հենց մնան կերպարներ է առաջարկել լինի դա էր Կուրը համանուն ֆիլմում՝ Գոլիվուդի «անսաղանդ հանձար», թե խուզարկու Իլեոդ Զեյնը՝ 1799-ին գիտության նորագույն մեթոդներով զինված այդ Երկրի Գոլմսը, որ մեթոդներով զինված այդ Երկրի Գոլմսը, որ զանում է լուծել Անգլիայի ձիավորի առեղծվածը «Նիրհած Գոլմս»: Ջոնին դարձել է Բարթոնի բարեկամն ու սիրած դերասանը: Նրան հիացում է, որ Դեփը «դասրաս է խիզախելու, չի վախենում փոխակերպումներից եւ ոչ էլ սառադում աստղային մտահոգությունից, թե ինչ սեսով է հանդես գալու»: Դեփը, իր հերթին, հավաստիացնում է, թե Թիմն «այնտիպի մեթոդներ է ստեղծում, որ դերասանն իրեն զգում է աննագոր՝ ողջունելով նույնիսկ աննեփոստ մասնագետները»: Թիմ Բարթոնի հետ աշխատելու հնարավորությունը Ջոնի Դեփը համարում է ձակասագրի ամենամեծ դարձանքներից մեկը: Դրա համար էլ հաճույնով է սասնձնել Ուիլի Ուոնտի դերը Ռոալդ Դալի «Գարլին եւ շոկոլադի ֆաբրիկան» հեփաթի բարթոնյան նոր էկրանացման մեջ, որն այժմ հաջողությամբ ցուցադրվում է էկրաններին: Իսկ Վենեսիլի նորանցիկ կինոփառասնուններկայացվեց այս հրաշալի երկյակի ստեղծագործական դաժնի նոր արգասիքը՝ «Չարսնացողի դին» անիմացիոն ֆիլմը, որտեղ Ջոնին հնչյունավորել է գլխավոր հերոսին: Բարթոնն ու Դեփը արդեն մասնուն են մի նոր համասեղ նախագծի օուրջը:

Թիմ Բարթոն

մուտի առարկա լինելը նրան չէր խանդավառում: Ջոն Ուոթերսն իր «Լացկանը» երաժշտական կասակերգության մեջ Ջոնին անիթ ընձեռեց դառնալու էլիս Փրեսլի եւ Ջեյմս Դիմի խառնուրդը՝ հիեցեցնելով վաճաղական արժեքների բացասման, ընդդիմության այն ոգին, որ կաղված է այս լեգենդար անունների հետ: 1990-ին «Լացկանը» ծափահարություններով ընդունվեց Կաննում, իսկ նույն սարվա դեկտեմբերին Ամերիկայում էկրան բարձրացավ «Սկրասաձեռն եղուարը»: Դեփը հենց այստիպի արաստվոր դեր էր փնտրում: Իր հերոսի աննեփախելի կերպարանը ընդունելու համար նա ամեն օր երկու ժամ անսրտունջ համբերում էր, մինչեւ գրիմն ու արատոց հանդերձանը ի-

«Ամեն ով ինքն է ընտրում, թե ինչի վրա ծախսի կյանքը»

«Ռեմիտեր» ֆրանսիական հանդեսի թիթակից ժակ-Անդրե Բոնդիի հարցազրույցը Ջոնի Դեփի հետ

Կինոաստղիաները ձեզ վրա ծնում գործադրում են ֆիլմում ներգրավելու համար:
 - Ես ոչ մի ծնում չեմ զգում: Իհարկե, նրանք ուզում են, որ իրենց ֆիլմերը վաճառվեն, հանդիսատեսներին զբաղեն, բայց դա իմ խնդիրը չէ: Իմ գործն այն աննեղ զբաղվելն է, ինչին հավասարում եմ, այն դերերը խաղալը, որոնք թույլ են տալիս ինչ-որ հետաքրքրական բան անել: Ինչ վերաբերում է մեծքույրեսային ֆիլմերին, իհարկե, ծնում կա: Բայց ես թեմ ունեմ դրա վրա: Ես բնավ դեմ չեմ թանկարժեք ֆիլմի մասնակիցը դառնալ, թե այդ ֆիլմն ամուր սյուժե ունի, թե դա լավ ռեժիսոր է նկարում, եւ թե իմ կերպարը հետաքրքրական է: Իսկ թե ոչ, ամեն ինչ կորցնում է իմաստը: Ես երբեք չեմ խաղա հանուն այն բանի, որ գոյատևեմ հոլիվուդյան համակարգում:
Ինչպես վերաբերվեցի՞ք ձեր առաջին ռեժիսորական աշխատանքի՝ «Նիզախը» ֆիլմի առեսային ձախողմանը:
 - «Առեսային ձախողում» բառերն ինձ համար ոչինչ չեն նշանակում: Ինչպես արդեն ասացի, դա իմ խնդիրը չէ: Ֆիլմը ֆիլմ է, ինչպես նկարն է նկար: Ես ուրախ եմ հաջողությունը միայն մի բան է նշանակում. ինչ-որ մեկը ցանկացել է դրանից բերել հավաքել: Իսկ ես այդ նպատակով չեմ նկարահանել ֆիլմ: Ես ոչ մեկին չեմ ձգել դուր գալ իմ կինոնկարով, երեք թե միայն դերասան բարեկամներս եւ ինքս ինձ:
Դու՞մ մտադիր եմ ուրիշ ֆիլմ նկարահանել:
 - Այո: Որտեղ եմ նկարել մնացածներից զայրացնելու համար: Ես դասրաս եմ ամեն ինչ անել, միայն թե նրան գազազեն: Զանոյնով նրանց կյանքից երկուս ու կես ժամ կխլեմ:
Եթե դա ձեզ մի փչ կհանգստացնի, ես դեռ իմ կյանքից քան ժամ դիտելու եմ խնդրեցի՞ք:
 - Չհանալի է: Ըստ գոհ եմ, որ ձեզանից այդքան ժամանակ դիտելու խլեմ:
Դու՞մ արհամարհում եմ մամուլը:
 - Չէ, ինչ էլ ասում: Ոչ մի աննական բան չկա: Ես խոսում եմ միայն «մնացածների» մասին: Տարօրինակ զբաղմունք է, չէ: Ինչ որակավորում դիտելու աննա մարդը դասելու համար՝ լավ ֆիլմ է սեսել, թե՛ վրա: Ես դա չեմ հասկանում: Կամ արձագանքում ես ֆիլմին, կամ չէ: Բայց ոչ մի դրոմ եւ ոչ մի գիտելիք իրավունք չեն տալիս ասելու «Սա լավ ֆիլմ է, իսկ սա՛ վրա»: Զգացել սարքերությունը: Կարելի է ասել, որ եզ համար ֆիլմը ձանձուղի է կամ, ընդհակառակը, հետաքրքրական, բայց լավ է, թե վրա՞ կախված է այն բանից միայն, թե ռեժիսորն ինչ է ցանկացել ասել այդ ֆիլմով: Բոլորն էլ սեփական կարծիքի իրավունք ունեն, բայց միեւնույն ժամանակ մի առանձին կարծիք ոչինչ չի նշանակում:
Ինչ հարաբերություններ ունեցի՞ք ձեր նուման Պոլանսկու հետ, որի «Իննետորդ դարադար» ֆիլմում նկարահանվել եք:
 - Ես վաղուց եմ խոնարհվում նրա առաջ:
Պոլանսկու ո՞ր ֆիլմերն են հասկառեցի սիրում:
 - Աստված իմ, բոլորն էլ սխանչելի են. «Ղանակը ջրում», «Կենդուր», «Ողմարիի երեխան»... Երեկ «Չինական բաղամասն» էլ: Դրանք կասարյալ ֆիլմեր են:
Իսկ «Աղջիկը եւ մաից» սեսել եք:
 - Ոչ: Գիտե՛լ, ես ընդհանրապես հազվադեպ եմ կինո նայում:
Ժամանակը չի՞ բավականացնում, թե՛ ցանկություն չկա:
 - Չէ, դասձան ուրիշ է: Երբ աշխատում ես կինոյում, գիտես, թե ամեն մի կարգ

ինչպես է արված: Զեմ կարծում, թե «Մադոննայի» աշխատող մարդիկ համարողներն են ուսում: Նույն էլ իմ դեմքում է:
Ասում են, թե ժամանակին դուր Լեոնարդո դի Կապրոյին խաղընկեր երբեք եւ ինչն է սանջում Գիլյերթ Գրեյվին» ֆիլմում:
 - Մի անգի երիտասարդ դերասաններ կային իմ կրսեր եղբոր դերի համար, եւ ռեժիսոր Լասե Զալսթրյունն ու ես ընտրեցինք Լեոնարդոյին:
Այժմ դու՞ք սեսվում եք:
 - Ժամանակ առ ժամանակ, երբ հանդիպում եմ ինչ-որ սեղ:
Ինչ խորհուրդ կայի՞ք նրան:
 - Նա լավ տղա է: Ես նրան կասեի. «Մրա այն, ինչ իրո՞ւ ուզում ես: Մի խաղա ուրիշ կանոններով: Եթե եզանց ակնկալում եմ, որ աջ թեկվես, ամբողջ թափով ձայն գնա»:
Իսկ եթե Թիմ Բարթոնը ձեզ կանչի Գերմար խաղալու:

«Վախն ու սեղությունը Լաս Վեգասում»: Դեփի կերպարանավորությունը անձանաչելիության աստիճանի

- Ես ցաս եմ սիրում Թիմին, բայց վստահ չեմ, թե ինձ դուր գա կերպարանս սեսնել «Բուրգեր Զիլգի» կամ «Մադոննայի» բաժակների վրա: Կուզե՞նայի դրանից խուսափել հանուն մոլորակի բարոության:
Բայց ինչն է, ինձ թվում է, աղջիկները գոհ կլինե՞նք...
 - Վստահ չեմ: Ես դասրաս եմ Թիմի համար ամեն ինչ անել, բայց ինձնից վրա Գերմարը դուրս կգա:
Նեղուրում եք, երբ ձեզ համեմատում են Բրեդ Փիթի հետ:
 - Այո:
Բայց դու՞ք բարեկամներ եք, չէ՞:
 - Այո, վաղուց եմ ճանաչում իրար: Նա համակրելի է: Բայց հասկանում եմ, նա գնում է հարթ ծանաղարիով, հոլիվուդյան համակարգի մեջ: Ձաներ է թափում ամբողջ ուժով, ինչը նկատելի է: Դրա մեջ ոչ մի գաղտնի կամ հմայի չկա: Ամեն ով ինձ է ընտրում, թե ինչի վրա ծախսի կյանքը:
Ասում են, դու՞ք Բոնդիի սիրահար եք:
 - Այո, սիրում եմ, «Գարիի ծաղիկները»: Արթուր Ռեմոն էլ եմ սիրում:
Դու՞ք ցա՛ր եք կարդում, նկատի ունեմ, բացի սցենարներից:
 - Այո, իհարկե, գրեք սիրում եմ: Ինձ դուր է գալիս կարդալ երեքի այն դասձանով, որ դասնեկան սարիում փչ է լարաղացել: Ուսումս օուս թողեցի: Գիմա ընթերցանությունն ինձ համար հոգու հանգիստ է:

Առժեղիկ

✓ 26 սեթեմբերի, 00.15 Կուլտյրա
 27 սեթեմբերի, 00.10
 28 սեթեմբերի, 24.00
 29 սեթեմբերի, 00.05
 «Լյուդվիգ»՝ Ռեժիսոր՝ Լուկինո Վիսկոնտի: Դերերում. Գեյնուր Բերգեր, Ռոմի Ենայր, Թեվլոր Գուարդ, Սիվանա Մանգանո, Գերթ Ֆրոբեր, Գեյնուր Գրիմ: Իտալիա - Ֆրանսիա - Գերմանիա, 1973:
 Գեյնուր Գրիմի կինոկրթող, Բավարիայի բազմակր Լյուդվիգ 2-րդի դրամատիկ կյանքի ողիսականը:

✓ 26 սեթեմբերի, 02.45 Россия
 «Իննթ Պիտոն»՝ Ռեժիսոր՝ Ժան-Լյուկ Գոդար: Դերերում. Ժան-Պոլ Բեյլոնդո, Աննա Կարինա: Ֆրանսիա, 1965:
 Եսկեյիտիսական դրամա, որի հերոսները, ի նշան ընթրասացման, փորձում են մեկուսանալ խաղափառությունից:
 ✓ 28 սեթեմբերի, 22.40 1-ый канал
 «Էկրանացում»՝ Ռեժիսոր՝ Սիլվիո Զոնգ: Դերերում. Սիլվիո Զոնգ, Մերիլ Սթրիփ, Զիսու Զուպի: ԱՄՆ, 2003:
 Մի սցենարի ստեղծման դասնություն, որն «Օսկար» է բերել դերակատար Զ. Զուպիին:
 ✓ 29 սեթեմբերի, 23.50 ԴԷ
 «Կյանքը հրաժե՞լ»՝ Ռեժիսոր՝ Էմիլ Կուստուրիցա: Դերերում. Սլավկո Եփիմաց, Սասա Եոլակ, Վենսա Տրիվալիչ, Վուկ Կուսիչ,

Ստիբոր Կուստուրիցա: Ֆրանսիա - Գերմանիա - Լատվիա, 2004:
 Տրադիցիոնական սիրավեղ, որ ծավալվում է Գերմանիայի ճարակած ազգամիջյան բախումների ֆոնին:
 ✓ 30 սեթեմբերի, 21.10 Արմենակոր
 «Սեզարը եւ Ողակի»՝ Ռեժիսոր՝ Վլոդ Սոն: Դերերում. Իվ Սոնսան, Ռոմի Ենայր, Սամի Ֆրեյ: Ֆրանսիա, 1972:
 Անտվոր սիրային եռանկյունի:
 ✓ 30 սեթեմբերի, 01.15 Ըանթ
 «Երազողները»՝ Ռեժիսոր՝ Բեռնարդ Բերտոլուչի: Դերերում. Սայլ Փիթ, Էվա Գրիմ, Լուկա Գարե: Ֆրանսիա - Իտալիա - ԱՄՆ, 2003:
 Պասանի ամերիկացին 60-ականների Փառիզում մեծանում է իր ազատամիտ հասակակիցների հետ՝ ճաշակելով երիտասարդության առաջին փորձությունները:

✓ 2 հոկտեմբերի, 20.55 Կուլտյրա
 «Երեք բարդի Պյուրեչիայում»՝ Ռեժիսոր՝ Տասյան Լիզոնովա: Դերերում. Տասյան Դորոնինա, Օլեգ Եֆրեմով, Վյաչեսլավ Ելայնիչ: ՍՄԴՄ, 1967:
 Երեք օրով Մոսկվա եկած գեղեկուհի Նյուրայի հանդիպումը մի սախիսի հետ ստիպում է նրան նորովի նայել իր ամուսնու կյանքին:
 ✓ 2 հոկտեմբերի, 23.45 Կուլտյրա
 «Գոկկաչին»՝ Ռեժիսոր՝ Ռեժիսոր Վարյնյ: Դերերում. Կասրի Դընյով, Վենսան Պերես: Ֆրանսիա, 1992:
 Եղիկական դրամա, որտեղ Վիեննայում ֆրանսիական գաղութատիրության օրջանի փառափառ դեմոկրեզ օղակաղվում են սիրային դասնություն հետ:

